

Безоплатна медична допомога для тимчасово переміщених українців в Естонії.

Українці, які перетнули кордон з Естонією 24 лютого 2022 року та пізніше, можуть розраховувати на необхідну та невідкладну медичну допомогу. Однак вони автоматично не отримують медичне страхування, тобто не мають доступ до повного переліку медичних послуг на рівні з громадянами Естонії.

Всім громадянам України, незалежно від їх правового статусу, Естонія гарантує:

- первинний медичний огляд у «пункті прийому»,
- одноразовий загальний огляд здоров'я,
- невідкладну медичну допомогу,
- невідкладну стоматологічну допомогу,
- тест та вакцинацію проти COVID-19,
- виписування рецептів на ліки,
- допомогу людям з ВІЛ, туберкульозом та тим особам, які перебувають на замісній підтримувальній терапії (ЗПТ — допомога наркозалежним).

Маршрут пацієнта для отримання медичної допомоги

Якщо українцю, який заїхав на територію Естонії, потрібна медична допомога або медогляд, то він може звернутися до «пункту прийому», де його огляне бригада швидкої допомоги:

- Pärnu, Pikk 18, +372-5349-99-11 — працює в режимі 24/7,
- Tartu, Riia 179a, +372-5377-05-88 — працює в режимі 24/7.

Крім того, інформаційні пункти Департаменту соціального страхування, які працюють в робочі дні з 16:00 до 08:00, а також у вихідні та святкові дні, розташовані за адресами:

- на автовокзалі Таллінна (вул. Ластекоду, 46),
- у місті Йихві (вул. Віру, 5а),
- у місті Пярну (вул. Пікк, 18),
- у місті Тарту (вул. Рійа, 179).

За потреби, після первинного огляду пацієнта направлять на [загальний огляд здоров'я](#). Також українці можуть записатися на загальний огляд самостійно.

Кожному українцю надається можливість разово пройти загальний огляд здоров'я. Ціль — допомогти українцям, які мають хронічні, рідкісні, інфекційні та інші хвороби, в тому числі не виявлені, в отриманні невідкладної медичної допомоги. На підставі загального контролю стану здоров'я можна замовити робочу довідку, яка необхідна для працевлаштування. А також отримати довідку про здоров'я для дітей, які планують навчатися в закладах освіти Естонії.

Для зручності українців влада Естонії розробила окремий [сайт](#) з переліком лікарень і приватних клінік, де можна пройти загальний огляд. Крім того, на сайті можна знайти перелік закладів, які надають медичну допомогу вагітним, мамам з маленькими дітьми та людям, яким потрібна швидка медична допомога та невідкладна стоматологічна допомога.

Естонія безоплатно тестує українців на COVID-19 та надає безоплатні вакцини. Щоб їх отримати, звертайтеся за телефонами: 12-47 або +372-600-12-47.

Для вагітних жінок з України естонська влада надала доступ до безоплатної медичної допомоги і не вимагає медичної страховки. Вагітні українки можуть звернутися безпосередньо до гінеколога. Потрібні контакти шукайте на сайті [Лікарняної каси](#) або телефонуйте на +372-669-66-30.

Також Естонія дозволила українцям звертатися до лікарів за рецептами безоплатно, адже більшість ліків в країні продається саме за рецептами. Якщо в українського пацієнта є чинний паперовий рецепт на ліки, виданий в Україні, — він також діє (крім рецептів на наркотичні та психотропні засоби).

У випадках, коли українцям потрібна термінова медична допомога (ДТП, важкі травми, опіки, гостре отруєння, втрата свідомості і т.п.), можна викликати екстрену допомогу — 112.

Медичне страхування для українців в Естонії

Щоб отримати медичне страхування від Естонії, українцям, які змінили країну перебування через війну, потрібно оформити [тимчасовий захист](#), тобто дозвіл на проживання в Естонії терміном на один рік.

Після того, як громадянин України отримав дозвіл на проживання та естонський особистий ідентифікаційний код, можна подати клопотання про оформлення медичної страховки на рівні з естонцями. Державне медичне страхування організовує Лікарняна каса Естонії.

Медичне страхування отримують українці, які працюють в Естонії. Крім того, право на державне медичне страхування в Естонії мають діти віком до 19 років, учні, вагітні жінки, безробітні, ті, хто перебуває у відпустці через догляд за дитиною, чоловіка або дружину на утриманні, пенсіонери, особи, які доглядають за інвалідами, та особи з частковою/відсутньою працездатністю.

Для українців естонська влада розробила [брошуру](#) з детальною інструкцією щодо того, як українцям отримати доступ до медичного страхування, і які категорії людей можуть на нього розраховувати.

Корисні контакти:

- Консультації щодо питань здоров'я (англійською і російською мовами): 12-20 або +372-634-66-30 (із закордонних номерів)
- Екстрена допомога: 112
- Гаряча лінія психологічної допомоги: 116-006
- З питань безоплатної вакцинації проти COVID-19: 12-47 або +372-600-12-47 (із закордонних номерів)
- [Сайт](#) для людей, які живуть із ВІЛ, туберкульозом, перебувають на ЗПТ

Більше інформації про медичну допомогу, отримання тимчасового захисту та доступу до медичного страхування в Естонії є [тут](#).

Як працює медична система в Естонії

Медична система в Естонії майже ідентична з реформованою українською системою охорони здоров'я. Тут діє загальне солідарне державне медичне страхування, яке забезпечує однаковий доступ до якісної медичної допомоги усім застрахованим. Як отримати страховку українцям, ми розповіли вище. Після отримання медичної страховки людина має самостійно знайти лікаря.

Українці, які тимчасово перебувають в Естонії, можуть отримати допомогу сімейного лікаря без попередньої реєстрації у якості пацієнта у листі записів. У разі проблем зі здоров'ям українці можуть знайти сімейного лікаря

на сайті Лікарняної каси та домовитися з лікарем про час прийому. Сімейні лікарі знають про зазначений порядок, тому, якщо виникнуть труднощі з візитом до лікаря, вони повинні звертатися до Лікарняної каси.

Сімейний лікар приймає перше медичне рішення щодо кожної проблеми, пов'язаної зі здоров'ям, з якою до нього звертається пацієнт. Залежно від потреб пацієнта сімейний лікар організовує надання медичної допомоги через інші заклади охорони здоров'я, направляючи пацієнтів на обстеження, консультацію спеціаліста чи у лікарню.

Українці в Естонії можуть отримати рецепт на ліки, пройти обстеження або здати аналізи як у лікаря, так і у сімейної медсестри.

Пацієнт може самостійно, без направлення сімейного лікаря, записатися на прийом до офтальмолога, шкірвенеролога, гінеколога, психіатра. Для українців, у разі невідкладних випадків, звернення до цих лікарів безоплатне. Рішення про невідкладність лікування приймає лікар.

У випадку переломів, опіків та інших серйозних травм можна викликати невідкладну допомогу — 112. Для українців ця послуга є безоплатною. Після надання невідкладної допомоги, за необхідності, пацієнта можуть направити до лікаря-спеціаліста.

Без медичної страховки особа також має доступ до всіх медичних послуг — але за гроші. Ціни на медичні послуги в Естонії в рази вищі українських. Тому радимо українцям, які потребують постійного доступу до медичної допомоги, отримати медичну страховку. У попередньому розділі ми розповіли, як це зробити.

Найвужча ланка медичної системи в Естонії — черга до вузькоспеціалізованих лікарів. Очікування прийому у лікаря за направленням може тривати 1–6 місяців. Черги на планові операції також досить тривалі.

Українці мають знати, що в Естонії левова частина ліків продається лише за рецептами, а застраховані особи можуть розраховувати на компенсацію 50, 75 і навіть 100 відсотків вартості ліків.

Лікарі в Естонії здебільшого володіють російською мовою, рідше можна зустріти англomовного спеціаліста. Щодо фармацевтів, то знайти англomовного або російськомовного буде значно важче. Тому підготуйтеся перед візитом до аптеки — випишіть міжнародну непатентовану назву (МНН) ліків англійською мовою та потрібне вам дозування, щоб показати фармацевтові. Адже торгова назва ліків навіть одного виробника в різних країнах може відрізнятися, а МНН у всьому світі однакові.

Як отримати доступ до спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги

Естонія надає українцям обмежений доступ до медичних послуг. Тому українці без медичної страховки можуть розраховувати на безоплатній основі лише на екстрену медичну допомогу та ті медичні послуги, які є критично важливими для їхнього життя.

Якщо з людиною стався нещасний випадок, ДТП, вона втратила свідомість, у неї гостре отруєння, опіки та інші небезпечні для життя стани, то їй нададуть першу медичну допомогу та призначать подальше лікування. Для виклику екстреної медичної допомоги треба набрати 112.

Якщо пацієнт точно знає про свої важкі, хронічні або орфанні (рідкісні) захворювання, він може звернутися до сімейного лікаря в Центр сімейної медицини. Лікар проведе огляд, пояснить, як саме лікується це захворювання в Естонії, та за потреби видасть направлення до лікаря вузької спеціальності або на додаткову діагностику захворювання. Українським пацієнтам з важкими захворюваннями не треба хвилюватися, якщо їх лікуватиме надалі сімейний лікар – в Естонії сімейні лікарі закривають до 80% проблем зі здоров'ям людей, і така практика тут є абсолютно нормальною.

Навіть якщо пацієнт не знає про своє захворювання, але має підозри, він може записатися на одноразовий первинний огляд у лікарні. Якщо спеціаліст бачитиме доцільність, він направить пацієнта на додаткові дослідження або до лікаря вузької спеціалізації.

Знайти перелік Центрів сімейної медицини можна на [сайті](#).

А ось у випадку, коли життю пацієнта нічого не загрожує, а потрібний плановий огляд вузькоспеціалізованого лікаря (окуліста, логопеда, гастроентеролога та інших) та/або планова госпіталізація чи операція, — такі послуги українцям доступні лише за наявності медичної страховки. У попередніх розділах ми детально описали умови отримання медстраховки українцями в Естонії.

Виключення:

Медична допомога для вагітних жінок — українки, які готуються стати мамами, можуть звернутися до гінеколога без направлення сімейного лікаря. Щоб знайти потрібні контакти, завітайте на [сайт](#) Лікарняної каси або телефонуйте на +372-669-66-30. Підкреслимо, що невагітні жінки можуть безоплатно звернутися до гінеколога за плановим оглядом лише за наявності медичної страховки Естонії.

Послуги для людей, які живуть із ВІЛ, туберкульозом, перебувають на ЗПТ. Подобиці на [сайті](#).

Стоматологічні послуги у разі невідкладного стану (нариви, флюс, гострий біль та інші симптоми). У такому разі українці можуть звернутися до стоматолога напряму у [заклади](#), що надають невідкладну стоматологічну допомогу. На безоплатні послуги можуть розраховувати діти до 19 років (включно). А пенсіонери, люди старше 63 років та особи з частковою або повною непрацездатністю можуть отримати пільги, наприклад, на протезування. Плановий візит до стоматолога — платна послуга в Естонії навіть за наявності страховки.

Преференції для українців

Естонія не надала особливих преференцій у сфері охорони здоров'я українцям. Перелік послуг, які доступні громадянам нашої країни, покриває невідкладні випадки, порятунок життя та систематичну медичну допомогу для людей з важкими захворюваннями.

Для доступу до повного переліку медичних послуг українці мають отримати медичну страховку.

Виклик екстреної медичної допомоги

Невідкладна медична допомога в Естонії доступна всім українцям: і тим, хто вимушено переїхав до Естонії через війну в Україні, а також тим громадянам, які перетинають країну транзитом.

Для українців існує окрема система виклику екстреної допомоги. Для початку варто звернутися за консультацією на лінію сімейних лікарів — 12-20 або за телефоном +372-634-66-30 (для дзвінків з-за кордону.) Лікарі допоможуть зорієнтуватися, чи потрібно у конкретному випадку викликати «швидку» чи ні. Це пов'язано з тим, що правила виклику екстрених бригад в Естонії відрізняються від українських практик. Наприклад, в Естонії екстрена медична допомога не приїде через високу температуру.

Якщо пацієнтові дійсно потрібна невідкладна допомога, то його перенаправлять на номер служби екстреної допомоги 112.

Як отримати ліки в Естонії

Більшість аптек в Естонії працюють протягом усього тижня. Розташування найближчої аптеки можна знайти за [посиланням](#).

В естонських аптеках можна запитати поради щодо незначних проблем зі здоров'ям та купити ліки, медичні прилади та інші аптечні товари. За [посиланням](#) є повний перелік тих питань, з якими українцям можуть допомогти в аптеках. Наприклад, це рекомендація ліків у разі нежитю, діареї, печії, високої температури. Також фармацевт допоможе підібрати ліки проти алергії та незначних розладів сну.

А ось «серйозніші» ліки, в т. ч. антибіотики, в Естонії відпускаються виключно за рецептом.

Українці можуть отримати рецептурні ліки, якщо мають:

- паперовий рецепт, виписаний в Україні (діє не для всіх препаратів),
- електронний або паперовий рецепт, виписаний естонським лікарем.

Зауважимо, що електронний рецепт від естонського лікаря і ліки за цим рецептом можуть отримати лише ті українці, які мають естонський ідентифікаційний код або естонський особистий код. Безрецептурні ліки можна купити без пред'явлення посвідки особи.

Українці, які мають естонську медичну страховку, можуть розраховувати на часткове відшкодування вартості рецептурних ліків. Безрецептурні ліки пацієнт купує за свої кошти.

В Естонії дуже мало фармацевтів володіють англійською або російською мовами. Тому варто підготуватися перед візитом до аптеки — виписати міжнародну непатентовану назву (МНН) ліків англійською мовою та потрібне дозування, щоб показати фармацевтові. Адже торгова назва ліків навіть одного виробника в різних країнах може відрізнятися, а МНН у всьому світі однакові.

Вакцинація для дітей та дорослих

В Естонії слідкують за календарем щеплень та вакцинують дітей сімейні лікарі. Українці також можуть безоплатно вакцинувати у них своїх дітей. Це можна з'ясувати під час [загального огляду здоров'я](#), на який можуть записатися українці, які прибули в Естонію після 24 лютого 2022 року, зокрема й діти.

На прийомі варто розповісти або за можливості продемонструвати сімейному лікареві календар щеплення дитини, пояснивши, які вакцини вже зроблені, а які ще потрібні. Сімейний лікар допоможе зорієнтуватися, як і коли їх можна зробити.

Сімейний лікар також може проконсультувати дорослих на предмет планових та рекомендованих щеплень.

З повним календарем щеплень, який діє в Естонії, можна ознайомитися за [посиланням](#).

Для зручності українців влада Естонії розробила окремий [сайт](#) із переліком центрів сімейної медицини, де можна пройти загальний огляд. Також на цьому сайті можна знайти сімейних лікарів, які приймають дітей.

Що стосується вакцинації проти COVID-19, то для українців ця процедура безоплатна і доступна всім.

Для того, щоб отримати свою дозу вакцинації потрібно:

- Знайти найближчий пункт вакцинації — [перелік всіх пунктів](#).
- Записатися на прийом в обраний пункт вакцинації, подзвонивши на державний інформаційний номер 12-47 або +372-600-12-47.

Якщо українець немає естонського персонального ідентифікаційного коду, його направлять у пункт вакцинації, де не потрібні персональний ідентифікаційний код та попередня реєстрація.

Під час проходження вакцинації із собою потрібно мати документ, що посвідчує особу (посвідчення особи або паспорт). Після отримання першої дози, медичний працівник призначить час і місце отримання другої дози.

Щоб отримати другу або бустерну дозу варто зателефонувати на номер 12-47 або +372-600-12-47.

Медична допомога вагітним: спостереження, пологи

Вагітні жінки в Естонії автоматично прирівнюються до застрахованих осіб та можуть розраховувати на весь пакет допомоги від держави.

Для оформлення медичного страхування потрібно оформити свідоцтво в закладі охорони здоров'я, у якому спостерігатиметься вагітна жінка. Документ має містити наступні дані:

- назва закладу охорони здоров'я, де буде проходити спостереження,
- адреса закладу охорони здоров'я,
- номер ліцензії надавача медичних послуг (медичного закладу),
- прізвище та номер облікової книжки лікаря або акушерки,
- контактні дані лікаря або акушерки,
- ім'я та прізвище вагітної,
- ПІН вагітної,
- строк вагітності в тижнях,
- очікувана дата пологів,
- підпис і печатка лікаря або акушерки,
- дата видачі свідоцтва.

Свідоцтво потрібно надіслати електронною поштою з цифровим підписом на info@haigekassa.ee або поштою на адресу: Lastekodu 48, Tallinn, 10113.

Для ведення вагітності в Естонії потрібно звертатися безпосередньо до гінеколога. Лікар допоможе зорієнтуватися в медичній системі країни, призначить необхідні аналізи та спрямує на пологи.

Перелік гінекологів можна знайти:

- на [сайті Лікарняної каси](#)
- за інформаційним номером +372-669-66-30

Жіноча консультація

Для українок, які переїхали в Естонію і не мають медичної страховки, не доступний безоплатний плановий огляд у гінеколога.

Якщо пацієнтку хвилюють питання з гінекології, для початку варто звернутися до сімейного лікаря на [загальний огляд здоров'я](#) (у першому розділі ми розповідали як це зробити). Лікар проведе загальний огляд і за потреби спрямує до гінеколога. Підставою для такого візиту можуть бути певні захворювання або хронічні стани.

Стоматологічна допомога

Стоматологія в Естонії платна, тому планові послуги стоматолога або естетичні процедури — платні процедури. Навіть для естонців, які мають медичну страховку.

Натомість невідкладна стоматологічна допомога є безоплатною, зокрема й для українців. Але отримати такі послуги можна тільки у тих медичних закладах, які мають договір з Лікарняною касою. Перелік таких закладів є [тут](#).

Невідкладна стоматологічна допомога покриває, наприклад, видалення зуба чи розкриття гнійника. Чи потрібна пацієнтові наразі невідкладна допомога – вирішує стоматолог.

Перелік безоплатних послуг, які компенсуються Лікарняною касою у разі невідкладної допомоги:

- обстеження хворого, консультація, відмітка статусу, складання плану лікування, визначення гігієнічних чи пародонтальних індексів;
- видалення зубного нальоту;
- поверхнева анестезія (знеболювання слизової оболонки);
- ін'єкційна анестезія (введення знеболювального через шприц);
- видалення зуба з одним коренем;
- видалення зуба з кількома коренями;
- видалення зуба, що глибоко обламався або зруйнувався;
- розтин гнійного вогнища та проведення лікування;
- гемостаз зі зшиванням;
- повторний контроль після хірургічного втручання;
- видалення зуба або імплантату (за допомогою остеотомії – часткового видалення кістки);
- інтраоральний знімок зуба;
- панорамний знімок зубів.

Психіатрична і психологічна допомога

Люди, які мають психіатричні розлади і потребують амбулаторного або стаціонарного лікування, можуть розраховувати на нього в Естонії. Для того, щоб отримати направлення до психіатра, українцям потрібно відвідати сімейного лікаря. Саме він видасть направлення на лікування. Бажано із собою мати медичні документи, видані в Україні — їх потрібно показати лікарю.

Якщо пацієнту, який страждає на психіатричні розлади, потрібні ліки, то отримати їх можна лише за рецептом психіатра, який працює в Естонії. Сімейний лікар або сімейна медсестра може продовжити тільки ті рецепти, які видані естонськими психіатрами.

Також естонська влада організувала для українців пункти психологічної допомоги. Людина, яка потребує емоційної підтримки, може зателефонувати на цілодобову гарячу лінію кризової допомоги для постраждалих за номером 116-006. На лінії відповідають англійською, російською чи естонською мовами.

Консультативна лінія шкільних психологів для дітей українською мовою – 12-27 щосереди, з 16:00 до 20:00.

Допомога для важкохворих пацієнтів та тих, хто бореться з рідкісними захворюваннями

Важкохворі українці, які переїхали в Естонію через війну в Україні, мають право на безоплатну медичну допомогу. Під час загальної перевірки стану здоров'я, яку естонська влада пропонує як точку входу в медичну систему, необхідно розповісти лікарю про свій діагноз та бажано надати історію хвороби. Сімейний лікар приймає рішення про подальше лікування пацієнта.

Якщо пацієнт не може прийти на загальний огляд до лікаря, консультацію можна отримати телефоном. Консультаційна лінія сімейного лікаря – 12-20 або +372-634-66-30 (з закордонних номерів).

Пацієнти з хронічними хворобами або інвалідністю можуть претендувати на пільги, передбачені в Естонії. Для отримання соціальних виплат необхідно подати окреме клопотання.

Перед поданням клопотання потрібно пройти загальний огляд здоров'я у лікаря. Під час прийому обов'язково потрібно повідомити лікарю про те, що пацієнт потребує оцінювання працездатності і визначення ступеня інвалідності. Також слід розповісти про хронічні захворювання, попередні травми та ушкодження, лікування, використання допоміжних засобів та медичних пристроїв або про причини їх невикористання.

Люди працездатного віку (16-64 роки) можуть подати клопотання щодо проведення оцінки працездатності та допомоги через непрацездатність до найближчого відділення Каси з безробіття. Мапа таких кас є [на сайті](#).

Батьки дітей (0-15 років) та пенсіонери (65 років і старші) можуть подати клопотання до найближчого відділу обслуговування клієнтів [Департаменту соціального страхування](#).

Крім того, українцям доступні всі послуги, що фінансуються Інститутом розвитку здоров'я. Мова йде про лікування людей, які живуть з ВІЛ чи туберкульозом, або тих, хто вживає наркотики. Інформацію можна знайти на [домашній сторінці](#) Інституту розвитку здоров'я.